ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΟ 9

Δήμητρα

Κίνδυνος σχολικής διαρροής (κοινωνική ένταξη)

Ηλικία	12 ετών
Τάξη	ΣΤ΄ Δημοτικού, γενικό σχολείο
Υποστήριξη	Σχολική διαμεσολαβήτρια, κοινωνικός λειτουργός
Κύριο ζητούμενο	Συνέχεια της φοίτησης και μετάβαση στο Γυμνάσιο

Πριν ξεκινήσετε

Το περιστατικό είναι φανταστικό και γράφτηκε για εκπαιδευτικούς σκοπούς. Οποιαδήποτε ομοιότητα με πραγματικά πρόσωπα είναι συμπτωματική. Στις εργασίες σας μη χρησιμοποιήσετε ποτέ στοιχεία πραγματικών παιδιών, ακόμη κι αν γνωρίζετε ένα παρόμοιο περιστατικό.

Οι εργασίες του μαθήματος αξιολογούν μόνο τις ψηφιακές σας δεξιότητες, όχι την ποιότητα της παρέμβασης. Το περιστατικό σάς δίνει ένα ρεαλιστικό περιεχόμενο για να δουλέψετε, και μια πρώτη γεύση από την εργασία που ίσως κάνετε στο μέλλον.

Γνωρίστε τη Δήμητρα

Η Δήμητρα είναι δώδεκα ετών και φοιτά στην ΣΤ΄ Δημοτικού. Όταν είναι στο σχολείο, το χαίρεται: συμμετέχει με ενθουσιασμό, αφηγείται ιστορίες και τραγουδά. Στους νοερούς υπολογισμούς είναι η πιο γρήγορη της τάξης. Βοηθά τη μητέρα της στο λαϊκό παζάρι, όπου υπολογίζει τιμές και ρέστα καλύτερα από τους περισσότερους ενήλικες.

Η οικογένειά της είναι Ρομά και ζει σε έναν οικισμό στις παρυφές της πόλης με ελλιπείς υποδομές. Οι γονείς της κάνουν εποχικές αγροτικές εργασίες, οπότε κάθε άνοιξη και φθινόπωρο η οικογένεια μετακινείται για αρκετές εβδομάδες σε άλλη περιοχή. Η Δήμητρα έχει γι’ αυτό πολλές απουσίες και σημαντικά κενά στην ανάγνωση: διαβάζει σε επίπεδο Β΄ με Γ΄ τάξης. Στο σπίτι δεν υπάρχει υπολογιστής, μόνο ένα κινητό για όλη την οικογένεια.

Η μεγαλύτερη αδελφή της σταμάτησε το σχολείο μετά το Δημοτικό, για να βοηθήσει με τα μικρότερα αδέλφια. Οι γονείς θέλουν η Δήμητρα να συνεχίσει, αλλά ανησυχούν για το Γυμνάσιο: είναι μακριά, χρειάζεται λεωφορείο και «δεν ξέρουμε κανέναν εκεί». Έχουν επίσης ζήσει διακρίσεις σε δημόσιες υπηρεσίες. Κάποιοι συμμαθητές κάνουν σχόλια για τα ρούχα της Δήμητρας. Μια σχολική διαμεσολαβήτρια επισκέπτεται τακτικά την οικογένεια.

Τι σημαίνει κίνδυνος σχολικής διαρροής και κοινωνικός αποκλεισμός;

Η Δήμητρα δεν ανήκει σε κάποια κατηγορία ειδικής αγωγής. Το περιστατικό της αφορά την ισότητα ευκαιριών στην εκπαίδευση, που είναι κεντρικό θέμα και για την κοινωνική πολιτική. Οι Ρομά είναι η μεγαλύτερη εθνοτική μειονότητα της Ευρώπης. Ζουν σε πολύ διαφορετικές συνθήκες: πολλοί είναι πλήρως ενταγμένοι στον κοινωνικό ιστό, ενώ άλλοι αντιμετωπίζουν φτώχεια, κακές συνθήκες στέγασης και διακρίσεις.

Η σχολική διαρροή σπάνια οφείλεται σε έναν μόνο λόγο. Συνήθως συνδυάζονται παράγοντες σε τρία επίπεδα. Στο σχολείο: διακρίσεις, χαμηλές προσδοκίες των εκπαιδευτικών, απουσία στήριξης για τα κενά.

Στην οικογένεια: φτώχεια, εργασιακή κινητικότητα, ανάγκη να βοηθήσουν τα μεγαλύτερα παιδιά. Στις δομές: απόσταση και μεταφορά, στέγαση, πρόσβαση σε υπηρεσίες.

Μια σημαντική παγίδα είναι να αποδίδουμε στην «κουλτούρα» μιας ομάδας ό,τι στην πραγματικότητα οφείλεται στη φτώχεια και στον αποκλεισμό. Οι γονείς της Δήμητρας θέλουν να μορφωθεί η κόρη τους. Το ερώτημα είναι ποια εμπόδια πρέπει να αρθούν ώστε αυτό να γίνει δυνατό.

Λεξιλόγιο

Οι θεσμικοί όροι περιγράφονται απλοποιημένα, για να σας βοηθήσουν να κατανοήσετε το περιστατικό.

- **Σχολική διαρροή:** Η εγκατάλειψη του σχολείου πριν από την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, που στην Ελλάδα διαρκεί μέχρι και το Γυμνάσιο.
- **Σχολικός διαμεσολαβητής / σχολική διαμεσολαβήτρια:** Επαγγελματίας που γεφυρώνει το σχολείο με οικογένειες που αντιμετωπίζουν εμπόδια, για παράδειγμα γλωσσικά ή κοινωνικά. Επισκέπτεται οικογένειες, εξηγεί διαδικασίες και ενθαρρύνει τη συνέχιση της φοίτησης.
- **ΕΕΠ (Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό):** Επαγγελματίες που εργάζονται στα σχολεία δίπλα στους εκπαιδευτικούς, όπως ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, λογοθεραπευτές, εργοθεραπευτές και φυσικοθεραπευτές.
- **ΕΔΕΑΥ (Επιτροπή Διεπιστημονικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης):** Ομάδα ειδικών που λειτουργεί σε επίπεδο σχολείου ή ομάδας σχολείων. Κάνει μια πρώτη αξιολόγηση των αναγκών και στηρίζει τους εκπαιδευτικούς μέσα στο σχολείο.

Ποιοι εμπλέκονται

Γύρω από κάθε παιδί δουλεύει μια ομάδα. Αυτοί είναι οι ρόλοι που θα συναντάτε στις εργασίες του εξαμήνου για το περιστατικό σας:

- Εκπαιδευτικός της τάξης
- Σχολική διαμεσολαβήτρια
- Κοινωνικός λειτουργός (ΕΕΠ)
- Διευθυντής/Διευθύντρια του σχολείου
- Γονείς
- Εκπρόσωπος του Γυμνασίου υποδοχής

Τα ερωτήματα που τίθενται

Αυτά είναι τα ζητήματα που θα απασχολούσαν μια πραγματική ομάδα υποστήριξης. Δεν χρειάζεται να τα απαντήσετε «σωστά». Θα σας δώσουν όμως το περιεχόμενο για τις εργασίες σας.

- Πώς διατηρείται η επαφή της Δήμητρας με το σχολείο κατά τις εβδομάδες που η οικογένεια μετακινείται;
- Πώς καλύπτονται τα κενά στην ανάγνωση χωρίς να στιγματιστεί;
- Ποια πρακτικά εμπόδια (μεταφορά, υλικό, ενημέρωση) πρέπει να λυθούν για τη μετάβαση στο Γυμνάσιο;
- Πώς αντιμετωπίζει το σχολείο τα σχόλια των συμμαθητών;

Δήμητρα μέσα στο εξάμηνο

Τα τεχνικά βήματα κάθε εργασίας είναι ίδια για όλα τα περιστατικά. Αλλάζει μόνο το περιεχόμενο. Ο πίνακας δείχνει πώς εντάσσεται το περιστατικό σας σε κάθε μάθημα. Τις ακριβείς οδηγίες θα τις βρίσκετε κάθε εβδομάδα στο Φύλλο Εργασίας.

#	Μάθημα	Τι θα κάνετε με αυτό το περιστατικό
1	**Διαχείριση αρχείων & συμπίεση**	Δημιουργείτε τον «Φάκελο_Υποστήριξης_Π9» και γράφετε μια περίληψη 5–7 προτάσεων για τη Δήμητρα, με δικά σας λόγια.
2	**Google Drive**	Η ομάδα του Περιστατικού 9 μοιράζεται τον φάκελο με τους ρόλους του κοινού πίνακα. Για σκέψη: Η σχολική διαμεσολαβήτρια δεν είναι εκπαιδευτικός. Με ποιον ρόλο θα έπρεπε να έχει πρόσβαση στον φάκελο;
3	**Κειμενογράφος Ι: Συνεργατική συγγραφή**	Συνεργατικό προσχέδιο ΕΠΕ για τη Δήμητρα: δυνατά σημεία, ανάγκες, στόχοι και προσαρμογές.
4	**Κειμενογράφος ΙΙ: Δομημένα έγγραφα**	Πρόταση Παρέμβασης με θέμα: «Σχέδιο πρόληψης της σχολικής διαρροής και ομαλής μετάβασης στο Γυμνάσιο».
5	**Αναζήτηση πληροφοριών**	Ενδεικτικές λέξεις-κλειδιά: σχολική διαρροή Ρομά μετάβαση γυμνάσιο · "early school leaving" Roma students "transition to secondary"
6	**Αξιολόγηση πηγών & βιβλιογραφία**	Συγκρίνετε μια επιστημονική πηγή με σχόλια σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης για την εκπαίδευση των Ρομά. Εντοπίστε τα στερεότυπα.
7	**PDF**	Φάκελος παραπομπής προς το ΚΕΔΑΣΥ: κοινό έντυπο συμπληρωμένο με στοιχεία της Δήμητρας, σαρωμένη σημείωση παρατήρησης και η Πρόταση Παρέμβασης σε ένα PDF.
8	**Google Slides**	Παρουσίαση 6 διαφανειών για τη συνάντηση του Δημοτικού με το Γυμνάσιο για την ομαλή μετάβαση των μαθητών.
9	**Google Forms**	Ερωτηματολόγιο προς τους γονείς της ΣΤ΄ τάξης για τις ανάγκες τους στη μετάβαση στο Γυμνάσιο (μεταφορά, ενημέρωση, ανησυχίες), σε απλή γλώσσα.
10–11	**Υπολογιστικά φύλλα Ι & ΙΙ**	Σύνολο δεδομένων 30 σχολικών ημερών. Μέτρηση: Ώρες παρουσίας της Δήμητρας στο σχολείο ανά ημέρα (0–5). Φάση «Κατά την παρέμβαση»: τακτική επαφή μέσω της διαμεσολαβήτριας, εργασίες μέσω κινητού στις περιόδους μετακίνησης και ομάδα ενισχυτικής ανάγνωσης.
12	**Email & ασφάλεια λογαριασμού**	Γραπτή ενημέρωση προς τους γονείς σε απλή γλώσσα, email στο ΚΕΔΑΣΥ με τον φάκελο και ανακοίνωση προς τους γονείς της ΣΤ΄ για επίσκεψη στο Γυμνάσιο.
13	**Προσωπικά δεδομένα & ΤΝ**	Ψευδωνυμοποίηση μιας φανταστικής αναφοράς για τη Δήμητρα. Η εθνοτική καταγωγή ανήκει στις ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων. Χρειάζεται επίσης διακριτικότητα σε πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση της οικογένειας.

Για σκέψη

Δεν βαθμολογούνται. Κρατήστε τις στο μυαλό σας καθώς δουλεύετε με το περιστατικό.

- Ποια από τα εμπόδια της Δήμητρας μπορεί να τα άρει το σχολείο και ποια χρειάζονται κοινωνική πολιτική;
- Πώς διακρίνουμε μια πολιτισμική διαφορά από τις συνέπειες της φτώχειας;
- Τι θα έκανε τους γονείς της Δήμητρας να εμπιστευτούν το Γυμνάσιο;